

ECONOMIA

1R BATXILLERAT

Introducció

L'estudi i la formació en economia es fan absolutament necessaris en un context molt globalitzat, en què les relacions econòmiques són cada vegada més complexes.

L'economia estudia el comportament de les persones, individual i col·lectiu, en la busca de la satisfacció de les seues necessitats, així com de la producció i organització dels béns i servicis que es necessiten per a això, i la distribució dels recursos escassos.

Atés que l'economia està present en tots els aspectes de la nostra vida quotidiana, l'estudi de la matèria ajuda a percebre i conèixer el món que ens envolta, des d'una visió més àmplia i detallada, de manera que forma ciutadans conscients i reflexius pel fet de facilitar la comprensió dels conceptes utilitzats habitualment com el creixement, la desocupació, la pobresa, l'educació, el medi ambient, la inflació, la distribució de la renda, el consumisme, la sanitat, el subdesenrotllament, etc.

El fet que per primera vegada, i de forma justificada, esta matèria tinga un antecedent en l'Educació Secundària Obligatòria, fa necessari l'aprofundiment i l'ampliació dels continguts que permeten aconseguir uns coneixements més precisos, des d'un punt de vista multidisciplinari.

La formació especialitzada que oferix esta matèria, com a matèria troncal del Batxillerat de Ciències Socials, permet proporcionar a l'alumnat els instruments que els ajuden a ser ciutadans crítics i a la presa de decisions responsables dins de la societat. Al seu torn, els facilita l'accés a estudis de caràcter econòmic i empresarial, tant de nivell universitari com de cicles formatius de grau superior.

Els continguts de la matèria en este nivell educatiu han sigut agrupats en huit blocs que permeten identificar els diferents àmbits que es tractaran al llarg del curs. En el primer bloc, Economia i escassetat. L'organització de l'activitat econòmica, s'introdueix l'alumnat en l'estudi econòmic, les decisions econòmiques bàsiques, els sistemes econòmics i els models econòmics. El segon bloc de continguts, L'activitat productiva, analitza l'empresa com a agent econòmic, les seues característiques, tipus i funcions, així com el procés productiu, des de la perspectiva de l'eficiència i la productivitat. En el tercer bloc, El mercat, s'analitza el funcionament del mecanisme de mercat, els diferents models de mercat, les seues limitacions i la intervenció del sector públic per a donar-los solució. El seu estudi permetrà a l'alumnat reconèixer-se com a agent econòmic i valorar la importància del consum responsable. En el quart bloc, La macroeconomia, s'analitzen les macromagnituds més significatives per a descriure les característiques bàsiques d'una economia i les seues limitacions com a indicadors de benestar social i qualitat de vida. El quint bloc, La intervenció de l'Estat en l'economia, analitza els cicles econòmics, la intervenció del sector públic, els distints tipus de polítiques fiscal i pressupostaries i el problema de la desocupació des d'una perspectiva macroeconòmica. En el sext bloc, Aspectes financers de l'economia, s'estudia el funcionament i la tipologia dels diners, i el seu procés de creació, el funcionament del sistema financer, la inflació i la política monetària. El setè bloc, El context internacional de l'economia, descriu els aspectes més significatius del comerç internacional, reflex comptable en la balança de pagaments de cada país, les noves tendències d'integració econòmica, centrada en la Unió Europea i les causes i conseqüències de la globalització. Finalment, l'octau bloc, Desequilibris econòmics actuals, analitza les conseqüències que tenen l'ús de recursos sobre el medi ambient, la sensibilització dels diferents agents econòmics, les polítiques mediambientals, la pobresa i les seues causes i el subdesenrotllament. Encara que s'hagen tractat de forma recurrent al llarg de la matèria, és un tema de tancament que globalitza tots els nuclis temàtics, així com les referències sobre l'economia valenciana i espanyola.

Respecte als criteris d'avaluació, la seua sintaxi permet obtindre evidències de l'exercici esperat en el nivell educatiu. Per això, en la seua redacció, s'han utilitzat processos de diferent complexitat, continguts de diferent tipus i la naturalesa d'execució corresponent. D'esta manera, la seua adquisició assegura un aprenentatge acumulatiu dels aprenentatges que valoren i la completa consecució dels coneixements i processos que apareixen en els estàndards d'aprenentatge del real decret.

L'estudi de l'economia proporciona, junt amb la formació tècnica, una sèrie de competències en treball en equip, habilitats de comunicació, iniciativa i lideratge, així com l'estímul de l'esperit emprenedor. A més, facilita la comprensió dels conceptes utilitzats habitualment en l'economia i en el món empresarial, potencia les habilitats i destreses de raonament, abstracció i interrelació, i proporciona instruments per a examinar de forma crítica la societat en què vivim; a més, contribuïx a desenrotllar la curiositat intel·lectual, la capacitat analítica, el rigor i l'amplitud de perspectives pel fet de fer front a l'estudi i la investigació de diversos temes, un coneixement matemàtic i estadístic, així com una habilitat de comunicació oral i escrita per a explicar i transmetre les idees i conclusions amb arguments i evidències empíriques, un sòlid sentit de l'ètica i respecte al ser humà, així com una intensa capacitat de treball, tant individual com en equip.

La contribució de l'assignatura a l'adquisició de les competències clau és la següent:

Competència social i cívica: el desenrotllament de la matèria afavorix, de forma rellevant, la competència social i cívica. Esta competència està present en tots els blocs de continguts. La competència es construeix per mitjà de conceptes, procediments i actituds, i implica l'habilitat i capacitat dels alumnes en la utilització dels coneixements adquirits i actituds representades davant de diferents contextos socials. L'economia és un instrument important en el desenrotllament de la formació i competència social i ciutadana de l'alumnat de Batxillerat. Amb això seran més conscients del seu paper actual en l'economia com a consumidors, estalviadors, contribuents, usuaris de béns i servicis públics i en el futur, com a treballadors, productors i electors.

La matèria desenrotlla la capacitat de comunicar-se de manera constructiva, el respecte a les diferències, l'interés pel desenrotllament socioeconòmic i per la seua contribució a un major benestar social de tota la població, així com la comunicació intercultural, la diversitat de valors i a superar prejudis. També desenrotlla la solidaritat, el respecte dels drets humans i principis democràtics i el desenrotllament sostenible.

Sentit de la iniciativa i esperit emprenedor: La competència sentit de la iniciativa i esperit emprenedor implica la capacitat de transformar les idees en actes i permetre l'aprofitament de noves oportunitats. L'aportació de la matèria a esta competència es reflectix al llarg dels diferents nuclis de continguts. La persona, com a agent econòmic, se situa en el centre de la societat, ja siga com a productor o com a consumidor. Per tant, l'alumnat podrà avaluar les seues possibilitats de decisió en situacions determinades, i valorar les conseqüències que tenen tant per a la seua situació personal com per a tota la societat. A més la matèria desenrotlla el treball en equip, la capacitat d'autoconeixement, la iniciativa i la innovació, la capacitat d'anàlisi, la resolució de problemes tant individualment com de manera col·laborativa, la comprensió i assumptió de riscos i el maneig de la incertesa, així com el pensament crític i el sentit de la responsabilitat.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia: la competència matemàtica implica la capacitat d'aplicar el raonament matemàtic per a descriure, interpretar i predir distints fenòmens en el seu context a través de les àrees relatives als nombres, l'àlgebra, la geometria i l'estadística. La ciència econòmica s'estudia des d'un enfocament gràfic, matemàtic i analític. Per això, contribuirà a un acostament de la ciència matemàtica a la vida quotidiana de l'alumnat.

Competència per a aprendre a aprendre: la competència aprendre a aprendre és imprescindible per a l'aprenentatge permanent i es caracteritza per l'habilitat per a iniciar, organitzar i persistir en l'aprenentatge; la desenrotllada per esta matèria es plasma en una comprensió de l'aplicació pràctica i concreta de les diferents situacions socials i personals. Per tant, l'alumnat, al llarg dels blocs aprén coneixements que poden aplicar en cada context històric, econòmic, social i personal.

Competència en comunicació lingüística: la competència en comunicació lingüística està vinculada amb pràctiques socials que permeten a l'individu comportar-se com a agent comunicatiu, que produïx i rep missatges, a través de la llengua amb distintes finalitats. El desenrotllament de la matèria afavorix que l'alumne siga capaç d'explicar fenòmens socials i econòmics usant la terminologia tècnica pròpia de la matèria, de forma precisa i correcta, en diferents àmbits, així com buscar i seleccionar informació en diverses fonts, diferenciant entre fets, opinions i previsions. A més, promou la concepció del diàleg com a eina primordial per a la convivència i la resolució de conflictes.

Competència digital: la competència digital implica adquirir habilitats i actituds necessàries per a ser competent en un entorn digital. L'ús d'Internet i l'ús creatiu, crític i segur de les noves tecnologies de la informació i la comunicació seran instruments clau per a estudiar com es concreten i es materialitzen en l'entorn els conceptes que es transmeten a l'aula. Els principals mitjans de comunicació ofereixen contínuament informació referida a l'àmbit econòmic. Els alumnes utilitzaren programes informàtics per a l'elaboració, de gràfiques, anàlisi de dades, desenrotllament de pressupostos i plans financers, que conduïxen a una major alfabetització digital.

Respecte als elements transversals es fa referència en la majoria dels blocs de continguts al foment del desenvolupament sostenible i atenció del medi ambient, així com els riscos derivats de la utilització de les tecnologies de la innovació i comunicació, sense perdre de vista la igualtat entre homes i dones, la prevenció de la violència de gènere i contra persones amb discapacitat, racisme o xenofòbia, la no-discriminació, la prevenció i la resolució de conflictes.

En relació amb la metodologia, s'incorporen plantejaments metodològics i didàctics coherents amb el desenvolupament de les competències, l'aprenentatge en contextos reals dels elements transversals i dels continguts de la matèria. D'esta manera, la metodologia potencia l'aprenentatge per competències, que es preveu com a coneixement en la pràctica, a través de la participació activa en la societat, tant en el context educatiu formal, com en els no formals.

Per tant s'afavoriran aprenentatges basats en la interacció a través del diàleg, la contextualització en l'entorn més pròxim i el treball cooperatiu. Tot això, a partir d'estratègies d'exposició, d'investigació o indagació i d'observació que facen aplicable allò que s'ha après a la vida real.

Els criteris d'avaluació estan redactats com a resultats d'aprenentatge i inclouen processos de diferent complexitat, continguts de diferent tipus i contextos de realització adequats a la naturalesa de l'execució dels aprenentatges que evidencien, amb l'objecte de possibilitar-ne l'observació i avaluació en contextos reals. Junt amb les proves escrites, el professor valorarà l'exposició oral, tant individual com en grup i tindrà en compte treballs i comentaris de textos escrits al llarg del curs. Igualment, avaluarà l'interès i la participació de l'alumne quan es realitzen debats.

Els continguts i els criteris d'avaluació s'han programat per a facilitar la identificació i avaluació dels aprenentatges bàsics del nivell educatiu i afavorir així l'atenció a la diversitat des de les programacions d'aula i la continuïtat dels aprenentatges.

Continguts i criteris d'avaluació de l'assignatura Economia

Curs 1r Batxillerat

Bloc 1: Economia i escassetat. L'organització de l'activitat econòmica. Curs 1r Batxillerat		
Continguts	Criteris d'avaluació	CC
L'escassetat, l'elecció i l'assignació de recursos. El cost d'oportunitat. La frontera de possibilitats de producció. Mecanismes d'assignació de recursos. Anàlisi i comparació dels diferents sistemes econòmics. Els models econòmics. Economia positiva i economia normativa.	BL1.1. Explicar el problema de l'escassetat, les necessitats il·limitades i el cost d'oportunitat en tot sistema econòmic i expressar una valoració crítica de les diferents formes de resolució dels problemes econòmics a partir de l'estudi de casos.	CMCT CAA CSC
	BL1.2. Reconèixer el mètode científic que s'utilitza en l'àrea de l'Economia així com identificar les fases de la investigació científica en economia i els models econòmics.	CMCT CSC
	BL1.3. Reconèixer la terminologia conceptual de l'àrea econòmica pròpia del nivell educatiu i utilitzar-la correctament en activitats orals i escrites de l'àmbit personal, acadèmic, social o professional.	CCLI CSC
	BL1.4. Participar en intercanvis comunicatius de l'àmbit personal, acadèmic, social o professional aplicant les estratègies lingüístiques i no lingüístiques	CCLI CSC

	del nivell educatiu pròpies de la interacció oral utilitzant un llenguatge no discriminatori.	
--	---	--

Bloc 2: L'activitat productiva. Curs 1r Batxillerat		
Continguts	Criteris d'avaluació	CC
<p>L'empresa, els seus objectius i funcions. Procés productiu i factors de producció.</p> <p>Divisió tècnica del treball, productivitat i interdependència.</p> <p>La funció de producció. Obtenció i anàlisi dels costos de producció i dels beneficis.</p> <p>Lectura i interpretació de dades i gràfics de contingut econòmic.</p> <p>Anàlisi d'esdeveniments econòmics relatius a canvis en el sistema productiu o en l'organització de la producció en el context de la globalització.</p>	<p>BL2.1. Analitzar les característiques principals de l'empresa i del procés productiu des de la perspectiva de l'eficiència i la productivitat, els seus efectes i la seua utilitat en la societat a més de les raons de la divisió tècnica del treball, utilitzant referències reals de l'entorn pròxim i la seua relació amb el mercat global.</p>	<p>CSC</p> <p>SIEE</p>
	<p>BL2.2. Calcular, representar i interpretar els costos i beneficis de les empreses, així com analitzar, representar i interpretar la funció de producció d'una empresa a partir d'un cas donat.</p>	<p>CAA</p> <p>CMCT</p> <p>CSC</p>
	<p>BL2.3. Buscar i seleccionar informació economicofinancera a partir d'una estratègia de filtratge i de forma contrastada en mitjans digitals com pàgines web i bases de dades especialitzades, i registrar-la en paper de forma curosa o emmagatzemar-la digitalment en dispositius informàtics i servicis de la xarxa.</p>	<p>CD</p> <p>CSC</p>
	<p>BL2.4. Crear i editar continguts digitals com ara documents de text, presentacions multimèdia i produccions audiovisuals amb sentit estètic utilitzant aplicacions informàtiques d'escriptori, com per exemple fulls de càlcul, coneixent com aplicar els diferents tipus llicències.</p>	<p>CD</p> <p>CSC</p>

Bloc 3: El mercat. Curs 1r Batxillerat		
Continguts	Criteris d'avaluació	CC
<p>La corba de demanda. Moviments al llarg de la corba de demanda i desplaçaments en la corba de demanda. Elasticitat de la demanda.</p> <p>La corba d'oferta. Moviments al llarg de la corba d'oferta i desplaçaments en la corba de l'oferta. Elasticitat de l'oferta.</p> <p>L'equilibri del mercat.</p>	<p>BL3.1. Calcular i interpretar, a partir del funcionament del mercat, les variacions en quantitats demandades i oferides de béns i servicis en funció de distintes variables, a través de l'estudi de casos.</p>	<p>CMCT</p> <p>CSC</p>
	<p>BL3.2. Analitzar el funcionament de mercats reals, debatre sobre les seues</p>	<p>CSC</p>

Diferents estructures de mercat i models de competència. La competència perfecta. La competència imperfecta. El monopoli. L'oligopoli. La competència monopolística. Anàlisi i valoració dels fallades del mercat i la intervenció del sector públic.	conseqüències per als consumidors, empreses o estats, i sobre la responsabilitat de cada un com a agents econòmics i observar les seues diferències amb els models, a través de casos concrets. BL3.3. Debatre sobre els principals errors del mercat, les seues causes i efectes per als agents que intervenen en l'economia i les diferents opcions d'actuació per part de l'Estat.	SIEE CSC SIEE CAA
--	--	--------------------------------

Bloc 4: La macroeconomia. Curs 1r Batxillerat		
Continguts	Criteris d'avaluació	CC
Macromagnituds: La producció. La renda. El gasto. La inflació. Magnituds reals i nominals. Els vincles dels problemes macroeconòmics i la seua interrelació. Limitacions de les variables macroeconòmiques com a indicadores del desenvolupament de la societat: Índex de desenvolupament humà.	BL4.1. Diferenciar les principals magnituds macroeconòmiques i analitzar les relacions existents entre si, i argumentar sobre els inconvenients i les limitacions que presenten com a indicadors de la qualitat de vida, a partir de casos pràctics i distintes fonts (INE, Banc d'Espanya, premsa econòmica, etc.).	CMCT CSC

Bloc 5: La intervenció de l'Estat en l'economia. Curs 1r Batxillerat		
Continguts	Criteris d'avaluació	CC
El cicle econòmic. Les crisis cícliques de l'economia. L'Estat en l'economia. La regulació. La igualtat d'oportunitats i la redistribució de la riquesa. El mercat de treball. La desocupació: tipus de desocupació i les seues causes. Polítiques contra la desocupació. Valoració de les polítiques macroeconòmiques de creixement i estabilitat: Política fiscal i pressupostària.	BL5.1. Analitzar l'impacte del creixement econòmic, les distintes polítiques econòmiques i les crisis cícliques en l'economia i els seus efectes en la qualitat de vida de les persones, a partir de textos d'actualitat. BL5.2. Avaluar l'estructura del mercat de treball i la seua relació amb l'educació i formació, analitzant de forma especial la desocupació i la seua evolució, així com les diferents opcions de polítiques macroeconòmiques per a fer-li front, a partir de l'estudi de casos i comentaris de textos.	CSC CSC SIEE

Bloc 6: Aspectes financers de l'economia. Curs 1r Batxillerat		
Continguts	Criteris d'avaluació	CC
Funcionament i tipologia dels diners en l'economia. Procés de creació dels diners. La inflació segons les seues distintes teories explicatives: causes i efectes.	BL6.1. Reconèixer el procés de creació dels diners, els canvis en el seu valor i la forma en què estos es mesuren, a partir de l'estudi de casos.	CSC

<p>Anàlisi dels mecanismes de l'oferta i demanda monetària i els seus efectes sobre el tipus d'interès. Funcionament del sistema financer i del Banc Central Europeu. Instruments de política monetària del BCE.</p>	<p>BL6.2. Explicar les distintes teories explicatives sobre les causes de la inflació i els seus efectes sobre els consumidors, les empreses i el conjunt de l'economia i analitzar els diferents tipus de política monetària i valorar el seu impacte econòmic i social, per mitjà de la interpretació de dades i gràfics.</p> <p>BL6.3. Descriure el funcionament del sistema financer i les característiques dels seus principals productes i mercats i analitzar el paper del Banc Central Europeu i l'estructura de la seua política monetària, a partir de diferents fonts.</p>	<p>CMCT CSC</p> <p>CSC SIEE</p>
--	---	---

Bloc 7: El context internacional de l'economia. Curs 1r Batxillerat		
Continguts	Criteris d'avaluació	CC
<p>Funcionament, suports i obstacles del comerç internacional. La balança de pagaments. Descripció dels mecanismes de cooperació i integració econòmica i especialment de la construcció de la Unió Europea. Causes i conseqüències de la globalització i del paper dels organismes econòmics internacionals en la seua regulació.</p>	<p>BL7.1. Analitzar els fluxos comercials entre dos economies, a partir de balanços de pagaments bàsiques, i examinar els processos d'integració econòmica a través de l'exemple de la Unió Europea.</p> <p>BL7.2. Argumentar sobre les causes i conseqüències de la globalització econòmica, així com el paper dels organismes econòmics internacionals en la seua regulació, en el context actual.</p>	<p>CSC</p> <p>CAA CSC</p>

Bloc 8: Desequilibris econòmics actuals. Curs 1r Batxillerat		
Continguts	Criteris d'avaluació	CC
<p>Consideració del medi ambient com a recurs sensible i escàs. Identificació de les causes de la pobresa, el subdesenrotllament i les seues possibles vies de solució. Valoració del creixement davant del desenrotllament: les desigualtats en la distribució de la renda.</p>	<p>BL8.1. Analitzar l'impacte del creixement econòmic a través dels seus efectes en la qualitat de vida de les persones, el medi ambient i la distribució de la riquesa a escala local i mundial, per mitjà de debats i elaboració de tasques cooperatives.</p>	<p>CSC SIEE</p>

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM

CCLI: competència comunicació lingüística.

CMCT: competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.

CD: competència digital.

CAA: competència aprendre a aprendre.

CSC: competències socials i cíviques.

SIEE: sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

CEC: consciència i expressions culturals.